

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
« 2 » *Апрель* 2021 ел

г. Альметьевск

КАРАР
№ *450*

«2021-2025 елларга Әлмәт муниципаль
районының авыл яшьләре» муниципаль
программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2019 елның 5 мартындагы 158 номерлы карары нигезендә, Әлмәт муниципаль районында авыл яшьләренә социаль һәм икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру максатыннан,

БАШКАРМА КОМИТЕТ КАРАР БИРӨ:

1. «2021-2025 елларга Әлмәт муниципаль районының авыл яшьләре» муниципаль программасын (алга таба – программа) расларга (1 нче кушымта).
2. Программаның муниципаль координаторы итеп Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетын билгеләргә.
3. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына (Шәйдуллина З.Р.) тиешле елга бюджет формалаштырганда Программаны тормышка ашыру өчен финанс чаралары бүлөп бирүне карарга тәкъдим итәргә.
4. Район Башкарма комитетының Хокук идарәсенә (Ханнанова Ә.Б.) әлеге карарны «Альметьевский вестник» газетасында бастырып чыгарырга, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) урнаштырырга.
5. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.
6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны район Башкарма комитеты җитәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары С.В. Лаптевага йөкләргә.

Район
Башкарма комитеты җитәкчесе

М.Н. Гирфанов

Өлмөт муниципаль районы
Башкарма комитетының
« 2 » апрель 2021 ел № 450
караы белен расланган
1 нче кушымта

**«2021-2025 елларга Өлмөт муниципаль районының авыл яшьләре»
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАсы**

Өлмөт, 2021

Муниципаль программа паспорты.

Муниципаль программаның исеме	«2021-2025 елларга Әлмәт муниципаль районының авыл яшьләре»
Муниципаль заказчы (муниципаль заказчы-координатор)	Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты
Муниципаль программаның төп эшләүчесе	Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының балалар һәм яшьләр эшләре идарәсе
Муниципаль программаның максаты	Әлмәт муниципаль районында авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлығын арттыру өчен шартлар тудыру
Муниципаль программаның бурычлары	1) авыл яшьләрен мәгълүмат белән тәэмин итү системасын булдыру; 2) авыл яшьләренең социаль активлығын арттыру өчен шартлар тудыру; 3) авыл яшьләренең икътисадый активлығын арттыру өчен шартлар тудыру; 4) авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү.
Муниципаль программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2021-2025 еллар
Елларга бүленгән муниципаль программаны финанслауның күләмнәре һәм чыганақлары	Программаны финанслауның гомуми күләме җирле бюджет хисабына 500 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: 2021 елда - 100 мең сум; 2022 елда - 100 мең сум; 2023 елда - 100 мең сум; 2024 елда - 100 мең сум; 2025 елда - 100 мең сум. Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм ағымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.
Муниципаль программаның максатларын һәм бурычларын (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм бюджет нәтижелелеге күрсәткечләрен гамәлгә ашыруның	Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2025 елга арту күздә тотыла: 1) авыл яшьләренең барлык консультацияләр төрләре (индивидуаль, электрон, телефон) белән колачланган чагыштырма авырлығы, авыл яшьләренең гомуми санында 30 процентка кадәр; 2) «Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» региональ иҗтимагый оешмасы эшчәнлегенә жәлеп ителгән 14 яшьтән 35 яшькә кадәр яшьләренең чагыштырма авырлығы, авыл яшьләренең гомуми санында 30 процентка кадәр;

көтелә торган ахыргы нәтижеләре	<p>3) авыл Советларында 35 муниципаль берәмлектәге депутатларның гомуми саныннан 30 процентка кадәр елеше;</p> <p>авыл яшьләренең социаль проектлауга өйрәнгән чагыштырма авырлыгы авыл яшьләренең гомуми санында 30 процентка кадәр;</p> <p>5) жирлекне икътисадый үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы, авыл яшьләренең гомуми саны 30 процентка кадәр.</p>
---------------------------------	--

1. Муниципаль программа чишелешенә юнәлдерелгән проблеманы характерлау.

Әлеге муниципаль программа 2019 елның 05 мартындагы 158 номерлы «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 11 июлдәге 566 номерлы, 2019 елның 24 сентябрдәге 875 номерлы, 2019 елның 17 октябрдәге 924 номерлы, 2019 елның 08 ноябрдәге 1024 номерлы, 2020 елның 22 сентябрдәге 857 номерлы, 2020 елның 13 ноябрдәге 1023 номерлы карарлары редакциясендә), шулай ук Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының 2016 елның 10 августындагы 77 номерлы карары белән расланган 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәрге план чорына социаль-икътисадый үсеш стратегиясе нигезендә эшләнә.

Әлмәт муниципаль районында 35 авыл жирлегә бар. Статистик мәгълүматларга караганда, бүгенге көндә авыл жирлекләре буенча халык санын 40 303 кеше тәшкил итә, шуларның 14 яшьтән алып 35 яшькә кадәрге 10 470 кеше.

Авил яшьләре, социаль төркем буларак, заман яшь буынының үсеш дәрәжәсен, аның барлык проблемалары белән чагылдыручы яшь төркем барлыкка китерә. Авылда алар тагын да ачыграк күренә. Авылларда, авылларда, район үзәкләрендә яшәүче яшьләренең күбесе лаеклы эш урыны таба алмый, укымый, мәдәният учреждениеләренә йөрми - кадрларның житди тарауы турында хәбәр итә торган хәвефле сигнал. Иң житди, иң жиимергеч югалту - яшьләренә югалту.

Соңгы 15 елда мәгълүмат һәм коммуникацияләр дөньясында авыл яшьләренең активлыгы бик нык үзгәрдә. Актив яшьләр аралашуы кырында китаплар, радио һәм газеталар кебек мәгълүмати каналлар кулланылмый диярлек.

Шул ук вакытта мәгълүмат кыры авыл социумында аерым социаль функцияләр башкара: психологик, мәдәни, танып-белү, белем бирү, күңел ачу, ял итү, идеологик (дөньяви карашлар). Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгын үстерүдә төп бурыч-аңа мәгълүмати-аңлату ярдәме күрсәтү.

Һичшиксез, Интернет челтәре-авыл өчен иң перспективалы мәгълүмати-ресурс каналларының берсе. Авыл яшьләренең бу, иң динамик үсүче коммуникатив киңлектә мәгълүмати активлыгы эзлекле рәвештә көчәя. Тик әлегә авыл яшьләре Интернет челтәреннән файдалану интенсивлыгы буенча шәһәр яшьләреннән шактый калыша.

Бүгенге көндә проект эшчәнлеген үстерү һәм авыл яшьләре арасында эшқуарлыкны үстерү мөһим бурыч булып тора. Ә бу аны социаль проектлауга,

бизнес-планлаштыруга өйрәтүдән башка мөмкин түгел. Хәзер моны интернет челтәре ярдәмендә дистанцион укыту һәм вебинарлар программаларынан файдаланып башкарырга мөмкин.

Социаль инновацион проектлаштыру яшьләр мохите үсешенәң факторы булып тора, шәхес формалашуга, аны социальләштерүгә, аның билгеле бер күнекмәләренә һәм гражданлык жәмгыяте тормышында аеруча тулы канлы катнашуына ярдәм итә.

Авыл яшьләре шундый ук көчле, ә бәлки шәһәрдә яшәүче яшьләргә караганда күпкә көчлерәк тә булырга мөмкин, һәм дөүләтнең бурычы – яшьләр ничек тә булса үссен, үз потенциалларын ачсын өчен шартлар тудыру. Яшьләр өчен нинди база салачакбыз, бөтен агросәнәгать комплексы үсеш өчен шундый импульс алачак.

Икътисади кризис шартларында яшьләргә эшкә урнаштыру мәсьәләләре тагын да актуальләшә бара. Килеп туган хәлне аңлап, яшьләр үз потенциалларын тормышка ашыруның барлык яңа ысулларын эзли башлый. Кече һәм урта бизнес районның урта сыйныфын формалаштырырга тиеш-икътисадта һәм социаль өлкәдә инновацион үзгәрешләргә ышанычлы терәге. Моның өчен башта авылда үзмәшгульлек һәм кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү мәсьәләләрен хәл итү максатында бизнес-планлаштыруның элементар күнекмәләренә өйрәтү таләп ителә.

Районның төрле өлкәләрдә (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемтә, транспорт һ.б.) социаль-икътисади үсеш, авыл районнарында яшәү рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспективалы юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген арттыру, нәкъ менә авыл жирендә үз киләчәкләрен төзәргә теләгән авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр булдырырга мөмкинлек бирәчәк.

2. Муниципаль программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программаның максатлары, бурычлары, нәтижәләрен бәяләү индикаторлары һәм муниципаль программа чаралары буенча финанслау муниципаль программага кушымтада бәян ителгән.

Программаның максаты-Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы авыл яшьләргә социаль һәм икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

2.1. Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителәргә тиеш:

2.1.1. Авыл яшьләргә мәгълүмат белән тәэмин итү системасын булдыру авыл яшьләргә массакүләм мәгълүмат чаралары, мәгълүмат-полиграфия продукциясе аша, шулай ук IT-технологияләргә куллану юлы белән махсус жайлаштырылган мәгълүматны житкерергә мөмкинлек бирәчәк;

2.1.2. Авыл яшьләргә социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыруны, авыл яшьләргә мәсьәләләргә белән шөгыйльләнгән яшьләр оешмаларын булдыруны, авыл яшьләргә ижтимагый-сәяси активлыгын күтәрүне, авыл яшьләргә социаль проектка өйрәтүне һәм яшьләргә авылны социаль үстерү программаларын тормышка ашыруга жәлеп итүне күздә тоту;

2.1.3. Авыл яшьләргә икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру авыл яшьләргә бизнес-планлаштыру нигезләргә өйрәтүне, авыл жирендә яшьләргә эш белән тәэмин итүгә ярдәм итүне һәм яшьләргә авылны икътисади үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итүне үз эченә ала;

2.1.4. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү интеллектуаль-ижади һәм физкультура-сәламәтләндрерү чараларын оештыруны һәм үткөрүнө, шулай ук яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итүнө күздә тота.

3. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итүнө нигезләү.

Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итү планлаштырылган чараларны гамәлгә ашыру өчен кирәк, алар жирле бюджет акчалары хисабына башкарылачак:

- 2021 елда-100,0 мең сум;
- 2022 елда - 100,0 мең сум;
- 2023 елда - 100,0 мең сум;
- 2024 елда - 100,0 мең сум;
- 2025 елда - 100,0 мең сум.

Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты формалаштырганда ел саен аныкланырга тиеш.

4. Муниципаль программаны тормышка ашыру механизмы.

Программаның муниципаль заказчысы – координаторы булып Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты тора. Программа чараларын башкаручы-Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының балалар һәм яшьләр эшләрә идарәсе.

Программаны үтәүчеләр финанс чараларын куллануның нәтижәлелеген арттыру һәм тормышка ашыру буенча еллык хисапны Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад, сәнәгать һәм сәүдә идарәсенә, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына, программа буенча йомгаклау мәгълүматын формалаштыру өчен, хисап елыннан соң килүче елның 10 гыйнварына кадәр жиберә. Жыелма хисапка бер ел эчендә үтәлмәгән чаралар турында мәгълүмат кушылырга тиеш.

5. Икътисады һәм социаль нәтижәлелеккә бәя муниципаль программалар.

Программаны тормышка ашыру һәм бүлеп бирелгән финанс чараларын куллану нәтижәлелеге хисабына тәэмин ителәчәк:

- бюджет акчаларын куллануның «үтә күренмәлелеге»;
- бюджет акчаларын адреслы бирү.

Программа чараларын тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- яшьләр ижтимагый оешмаларында торучы авыл яшьләрә өлешен арттыру;
- жирле үзидарә органнарында авыл яшьләрә вәкилләрәнең өлешен арттыру;
- авылны социаль һәм икътисады үстерү программаларын гамәлгә ашыруда катнашучы авыл яшьләрә санын арттыру;
- югары һөнәри белем алган авыл яшьләрә санын арттырырга;
- авыл яшьләрә өчен интеллектуаль-ижади чаралар оештырырга;
- авыл яшьләрә өчен физкультура-сәламәтләндрерү чаралары оештырырга;

- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга.

Социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләрен грант нигезендә конкурсларда катнашырга, үз эшләрен башларга, аз чыгымлы һәм нәтижәле программалар һәм проектлар кертергә мөмкинлек бирәчәк.

Программаны тормышка ашыру кысаларында Яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче, торак, ташламалы кредитлар, белем алу турында махсус мәгълүматка ия булган, команда эше, Социаль проектлау, бизнес-планлаштыру технологияләреннән файдаланып, программаны башкаручының конкрет белгечләре программа бурычларын үтәүгә ярдәм итәр, эшнең адреслыгын, авылда төрле социаль, икътисади программаларны тормышка ашырып дип көтелә.

Программа чараларын уңышлы үтәү тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- авыл яшьләренең районның социаль-икътисади үсеше белән кызыксынуы һәм аның бу процесста катнашырга әзерлеге;
- авыл җирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту;
- авыл җирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсенең кимүе;
- авыл яшьләренең шәһәргә күчүе кимүе;
- халыкның дөүләт структураларына ышаныч дәрәжәсен күтәрү;
- авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшырту.

Район
Башкарма комитеты җитәкчесенең
социаль мәсьәләләр буенча урынбасары

С.В. Лаптева

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.2. Массакүләм мөгълүмат чараларында авыл жирлекләрен үстерү проблемасын яктырту	УДДМ		8%	15%	20%	25%	30%	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
1.3. Мөгълүмати кырны сыйфатлы социаль видео-һәм басма продукция белән баету	УДДМ		5%	10%	15%	18%	20%	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
2. Авыл яшьләренең социаль активлығын арттыру ечен шартлар тудыру												
2.1. Өлмәт муниципаль районының авыл яшьләре белән шөгильләнүче иҗтимагый оешмаларга билгеләнгән төрлөккә төрле ярдем күрсәтү	УДДМ	«Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» төбәк иҗтимагый оешмасы эшчәнлегенә жөлеп ителгән 15-30 яшьләрдәге яшьләренң чагыштырма авырлығы авыл яшьләренең гомуми санында %	20%	25%	30%	30%	30%	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2.2. Республика авыл яшьләре форумын оештыру һәм уздыру	УДДМ	«Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» төбәк иҗтимагый оешмасы эшчәнлегенә жәлеп ителгән 15-30 яшьләрдәге яшьләрнең чагыштырма авырлыгы, авыл яшьләренең гомуми саны буенча чара/колач	1/100	1/120	1/140	1/140	1/140	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
2.3. Авыл яшьләрен иҗтимагый сәяси активлыкны үстерү буенча эш технологияләренә өйрәтү	УДДМ	35 авыл жирлегендә депутатларның гомуми саны буенча жирле советларда авыл яшьләренең өлеше, %	15%	18%	24%	26%	30%	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2.4. Асыл яшьлере арасынан асыл советларына депутатлыкка кандидатлар эзерлеу (тренинглр, семинарлар, курслар, яшь сясат мектебе, мегълумат бирү, күнекмелер)	УДДМ		5%	10%	15%	18%	20%	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
2.5. Асыл яшьлере социаль проектлаштыру буенча вебинарлар нем дистанцион укыту оештыру нем үткөрү	УДДМ	социаль проектлаштыруга өйрөнгөн асыл яшьлере неч чагыштырма авырлыгы, асыл яшьлере неч гомуми санында %	20%	25%	30%	30%	30%	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
3. Авыл яшьлөрөнөң икътисады активлығын арттыру өчен шартлар тудыру												
3.1. Авыл яшьлөрөнө бизнес-планлаштыру буенча вебинарлар һәм дистанцион укыту буенча махсус программалар эшләү	УДДМ	авылны икътисады үстерү программаларында катнашучы авыл яшьлөрөнөң чагыштырма авырлығы авыл яшьлөрөнөң гомуми саны буенча өлөгә чара/колачлау	2/100	2/120	2/140	2/140	2/140	-	-	-	-	-
	УДДМ		2/100	2/120	2/140	2/140	2/140	-	-	-	-	-
3.2. Авыл яшьлөре өчен бизнес-планлаштыру нигезлөрөнө вебинарлар һәм дистанцион укыту оештыру һәм уздыру	УДДМ		2/100	2/120	2/140	2/140	2/140	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<p>3.3. Югары белем алырга теләүче авыл яшьләре арасынан мөглүматлар базасын булдыру һәм аграр профильле югары белем бирү оешмаларында читтән торып һәм кендезге уку формалары буенча максатчан жылма өчен исемлекләр формалаштыру</p>	УДДМ	<p>авылны икътисады устеру программаларында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы, авыл яшьләренең гомуми саны %</p>	10%	15%	20%	25%	30%	-	-	-	-	-
<p>3.4. Авыл жирлегендә яшәүче яшьләр арасында эшсезлек дәрәжәсенә факттагы торышын ачыклау буенча ел саен мониторинг оештыру</p>	УДДМ		5%	10%	15%	18%	20%	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
3.5. Вакантлы эш һәм уку урыннары ярминкөлөрө оештыру юлы белән гражданданнарға эшкә урнашуда ярдәм итү буенча эшләр үткөрү	УДДМ		5%	10%	15%	25%	30%	-	-	-	-	-
4. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү												
4.1. Агросәнәгать комплексы өлкәсендә эшлөүче яшъ белгечләр һәм хезмәткәрләр арасында һөнәри осталык конкурсын уздыру	УДДМ	интеллектуаль-ижади чараларга жәлеп ителгән авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы, авыл яшьләренең гомуми санында, %	15%	20%	25%	30%	30%	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4.2. Тәмәкә тартуға, алкогольизмга, наркоманиягә каршы профилактик чаралар оештыру һәм үткөрү	УДДМ	сәламәт яшәү рөвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы, авыл яшьләренең гомуми саны. %	20%	25%	30%	30%	30%
4.3. Патриотик тәрбия бирүгә, гражданлык формалаштыруга һәм үсеп килүче буынның һәм яшьләренең милли тәңгәллеген саклауға юнәлдерелгән чараларны оештыру һәм үткөрү	УДДМ	сәламәт яшәү рөвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы, авыл яшьләренең гомуми саны чара/колач	2/100	2/120	2/140	2/140	2/140
Программа буенча БАРЛЫГЫ:			100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Кыскартулар исемлеге:
УДДМ – Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының балалар һәм яшьләр эшләре идарәсе.